

สัญญาณเอลนีโญ รุนแรงถึงหนักมาก หนาวช้า เย็นน้อย กุมภาพันธุ์ ปีหน้า โลกร้อนเดือด

มนุษย์น่าจะอยู่ยากมากขึ้น จากสภาพอากาศแปรปรวนแบบสุดๆ โลกร้อนขึ้นต้องมาเจอกับปรากฏการณ์ เอลนีโญยิ่งทำให้ร้อนและร้อนมากกว่าที่ผ่านมาแม้ปี 2566 เป็นปีที่ร้อนทุบสถิติ แต่ปี 2567 ก็มีนักวิทยาศาสตร์ออกมาเตือนอุณหภูมิจะสูงขึ้นมากกว่านี้อีกก่อนหน้านี้หน่วยงานติดตามการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศโคเปอร์นิคัสของสหภาพยุโรป (C3S) ระบุอุณหภูมิทั่วโลกตั้งแต่ต้นปี 2566 เป็นต้นมาสูงกว่าปี 2393-2443 ในช่วงก่อนยุคอุตสาหกรรมมากถึง 0.5 องศาเซลเซียส ขยับมาที่ 1.4 องศาเซลเซียส จากการเผาไหม้เชื้อเพลิงฟอสซิล และต้องติดตามการประชุม COP28 เมืองดูไบประเทศสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ระหว่างวันที่ 30 พฤศจิกายน -12 ธันวาคม ปีนี้ จะมีการหารือเพื่อแก้ไขวิกฤติสภาพภูมิอากาศกันอย่างไร

นอกจากนี้รศ.ดร.เสรี ศุภราทิพย์ ผู้อำนวยการศูนย์การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศและภัยพิบัติ มหาวิทยาลัยรังสิต ออกมาระบุปีนี้มีคาดการณ์ว่าอุณหภูมิเฉลี่ยจะสูงขึ้นเกือบ 20 องศาเซลเซียสนั้นหมายความว่าปลายปีนี้จะจนถึงต้นปีหน้าจะไม่หนาว และอุณหภูมิเฉลี่ยในเดือนเมษายน ปี 2567 ก็สูงกว่าปกติ 1.5 องศาเซลเซียสอีกด้วย ก็จะร้อนแบบสุดๆ จากโลกร้อน และปรากฏการณ์เอลนีโญ

"เอลนีโญ" รุนแรงหนักอากาศผิดปกติหนาวไม่กี่วัน

แล้วที่ประเมินกันว่าเอลนีโญ ตัวการทำให้แล้งฝนตกน้อย ยังมาไม่เต็มตัว แต่ขณะนี้สัญญาณเตือนมาแล้วจากการยืนยันของ รศ.ดร.วิษณุ อรรถวานิช ภาควิชาเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในฐานะผู้เชี่ยวชาญงานวิจัยด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการเกษตร ระบุว่า เอลนีโญ มาอย่างเป็นทางการแล้ว ล่าสุดอุณหภูมิพื้นผิวน้ำทะเลต่างไปจากค่าปกติ 1.8 องศาเซลเซียส สะท้อนว่ากำลังของเอลนีโญอยู่ในระดับรุนแรง และอาจลากยาวไปจนถึงเดือน มิถุนายน ปี 2567

“เอลนีโญโดยปกติทั่วไป ก็อยู่ในเฟสร้อนอยู่แล้ว ทำให้อุณหภูมิของโลกเราจะสูงกว่าค่าเฉลี่ยปกติมักจะทำสถิติใหม่ด้วย จากการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทำให้โลกร้อนขึ้นและก็ไม่ลดลงเลย จากเอลนีโญยกกำลังรุนแรงไปจนถึงรุนแรงมากขึ้น 22-35% ช่วงเดือน ธันวาคม ปีนี้จนถึงเดือน มกราคม ปีหน้า และตั้งแต่ กุมภาพันธุ์ ปีหน้าจะร้อนหนัก

จากสถิติตั้งแต่เดือน มกราคม ปีนี้ ร้อนที่สุดในรอบ 100 กว่าปี และเดือน ตุลาคม ปีนี้ ทำลายสถิติโลกร้อนในรอบ 1 แสนกว่าปี คาดว่าปีหน้าจะทุบสถิติโลกอีก”

เนื่องจากเอลนีโญจะพีกสุดเดือน มกราคม ปีหน้า คาดอุณหภูมิสูงขึ้นไม่ต่ำกว่า 1.4 องศาเซลเซียสจากปกติอุณหภูมิของโลกร้อนที่สุดเดือน มีนาคม ส่วนเดือน เมษายน ของไทย ปกติอุณหภูมิเฉลี่ย 45 องศาเซลเซียสอาจสูงขึ้นมาเป็น 46.5 องศาเซลเซียสในบางพื้นที่ จะเห็นสภาพอากาศช่วงกลางวันร้อนจัดและช่วงเย็นจะเย็นเล็กน้อย และปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นทำให้จำนวนวันที่จะอากาศหนาวลดน้อยลง คือหนาวไม่กี่วันแต่ก็ยังมีหนาวเย็นอยู่ และบางพื้นที่ไม่หนาวสุดขั้วเหมือนปีที่แล้ว จากเดิม 10 องศาเซลเซียส อาจหนาว 11 องศาเซลเซียส เฉพาะพื้นที่ภาคเหนือและอีสาน

กทม.หนาวน้อย ก่อนเข้าเดือนก.พ.ร้อนหนักหน่วง

ส่วนกรุงเทพฯ น่าจะหนาวน้อยลง และเนื่องจากเอลนีโญได้เข้ามาเชื่อมโยงทำให้ภูมิอากาศผิดปกติ จนทำให้ฤดูหนาวปีหน้ามาช้า และฝนขณะนี้อยู่ไม่หมด คาดว่าฤดูหนาวปีนี้จะประมาณกลางเดือน พฤศจิกายน เป็นต้นไป จะมีสัญญาณลมหนาวและเดือน มกราคม ปีหน้าอากาศจะเริ่มเย็นเป็นระยะๆ ขึ้นอยู่กับพื้นที่แต่ละภูมิภาค จากนั้นเดือน กุมภาพันธ์ อากาศจะร้อนอย่างชัดเจน

เมื่ออากาศร้อนมากขึ้น กว่าปกติซึ่งแน่นอนจะก่อผลกระทบต่อมนุษย์จะต้องระวังโรคฮีตสโตรกหรือโรคลมแดด โดยเฉพาะผู้สูงอายุ อาจล้มป่วยหรือรุนแรงถึงขั้นเสียชีวิต และไม่เท่านั้นในเชิงธุรกิจก็ได้รับผลกระทบ เช่นบริษัทก่อสร้าง มีการทำงานกลางแจ้งส่งผลต่อคุณภาพของแรงงาน ทำให้ชั่วโมงทำงานลดลงเหลือ 6-7 ชั่วโมงเท่านั้นขณะที่ภาคเกษตร จะได้รับผลกระทบจากผลผลิตลดลง

เนื่องจากสายพันธุ์พืชที่ปลูกไม่ทนแล้งไม่ทนร้อน และด้านปศุสัตว์เมื่ออากาศร้อนสัตว์ก็จะเครียดทำให้ผสมพันธุ์น้อย รวมถึงการประมง จะได้ผลผลิตปลาน้อยลง

โลกร้อนขึ้น กระทบเป็นลูกโซ่ เตือนปี 68 แล้งหนัก

ประเด็นเรื่องอุณหภูมิร้อนมากขึ้น ได้ส่งผลกระทบเป็นลูกโซ่ ลามไปถึงด้านท่องเที่ยว เพราะปกติไทยอากาศร้อนอยู่แล้ว เมื่อร้อนมากขึ้นอาจทำให้นักท่องเที่ยวเบี่ยงเบนไปประเทศอื่น ส่วนคนไทยจะไปเที่ยวต่างประเทศมากขึ้น ทำให้ประเทศเสียดุล และยังมากับภัยแล้ง แม้น้ำในเขื่อนมีมากกว่าปกติประมาณ 47% แต่ก็แค่พอใช้เท่านั้น ต้องทำอย่างไรให้เกิดประโยชน์สูงสุด อย่างข้าวนาปรัง ทางกระทรวงเกษตรฯ บอกเกษตรกรให้ปลูกได้ 3-4 ล้านไร่เท่านั้น ไม่สามารถปลูกเกินได้ เพราะน้ำไม่เพียงพอ

จากแบบจำลองของศูนย์พยากรณ์อากาศระยะปานกลางแห่งยุโรป (ECMWF) คาดการณ์ว่า เอลนีโญจะพีกเดือน ธันวาคม ปีนี้เป็นต้นไป และจะลดกำลังในเดือน มิถุนายน ปีหน้าเปลี่ยนเป็นเฟสกลาง ไม่ร้อนเกินไป และไม่หนาวเกินไป แต่เอลนีโญก็มีโอกาสจะกลับมาอีกครั้ง ส่วนลานีญา ซึ่งหมายถึงน้ำมากมี โอกาสเกิดขึ้นน้อยมาก หากปลายปีนี้ถึงต้นปีหน้ามีการเก็บน้ำไม่เพียงพอและปีหน้าฝนตกน้อยกว่าค่าเฉลี่ย ปกติจะทำให้ปี 2568 แล้งหนัก

“การที่บอกว่าโชคดีที่เรามีน้ำพอใช้ แต่ไม่ใช่ทุกพื้นที่ เพราะอีก 70 กว่าเปอร์เซ็นต์ไม่ถึงระบบชลประทาน จะได้รับผลกระทบเชิงลบ ชาวน้ำใช้ใน ช่วงฤดูแล้ง และอนาคตจะยิ่งเพิ่มความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ ระหว่างพื้นที่ชลประทานกับนอกเขตชลประทาน เพราะหน้าแล้งปลูกข้าวไม่ได้และฝนก็ตกน้อย อยากเห็นบทบาทภาครัฐเข้ามาช่วยเกษตรกรนอกเขตชลประทาน เพราะงานวิจัยชี้ว่า

เอลนีโญรุนแรงเมื่อ 20 กว่าปีก่อน ทำให้รายได้ต่อหัวลดลง 7% และจากนี้ไปจนถึงทศวรรษ ไทยก็จะเป็นกลุ่มเสี่ยงสีแดงเข้ม เมื่อเกิดเอลนีโญอีก รายได้ก็จะลดลงมากกว่า 5%”

เกษตรกรต้องปรับตัว รัฐต้องปรับนโยบายช่วยเหลือ

อาชีพเกษตรกรถือเป็นอาชีพแรกต้องปรับตัว เพราะใช้ทั้งอากาศและน้ำปลูกพืช ถ้าไม่ปรับตัวจะเดือดร้อน เช่น การปลูกข้าวเปียกสลับแห้ง จะใช้น้ำน้อย ไม่จำเป็นต้องขังน้ำตลอดเวลา เป็นอีกทางเลือกทำให้ประหยัดน้ำ แต่ก็มีข้อจำกัดเพราะทำได้เฉพาะเขตชลประทาน ทำให้เกษตรกรต้องปรับตัวในการใช้น้ำและดินปลูกพืชให้เหมาะสม เพื่อให้เกิดความเสียหายน้อยลง ซึ่งภาครัฐต้องปรับนโยบายจากเดิมมีการประกันรายได้ประกันราคา

เพราะสุดท้ายเกษตรกรก็จะทำเหมือนเดิม โดยช่วยเหลือเรื่องเงินแบบมีเงื่อนไข ต้องมีพื้นที่ปลูกที่เหมาะสมเปลี่ยนจากการปลูกข้าวมาปลูกพืชอื่น และภาครัฐต้องให้องค์ความรู้ มีผู้เชี่ยวชาญจากสถาบันการศึกษาในพื้นที่ให้คำปรึกษา ไม่ให้เกิดความเสียหายกับเกษตรกรจนมีหนี้สิน

ปัญหาโลกร้อนและเอลนีโญ ก่อให้เกิดผลกระทบเป็นลูกโซ่หลายอย่าง อยากให้รัฐบาลดำเนินนโยบายที่ยั่งยืนมากขึ้น ไม่ใช่แก้ปัญหาปีต่อปี ทางการช่วยเหลือเยียวยาต้องมีเงื่อนไข หากห้ามปลูกข้าวก็ควรมีข้อเสนอให้เกษตรกร ต้องให้ทางเลือก ให้ความรู้และหาตลาดให้ ไม่ใช่ให้เงิน และการแก้ปัญหาในแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกัน จะต้องเจาะลึกจัดลำดับความสำคัญในการช่วยเหลือพื้นที่เสี่ยงอย่างเร่งด่วน ทั้งทางกายภาพ เศรษฐกิจและสังคม และนำดิจิทัลทางการเกษตรเข้ามาแก้ไข

รวมถึงส่งเสริมการประหยัดน้ำในธุรกิจต่างๆ หรือใช้น้ำ 100 ลบ.ม. ก็สามารถนำน้ำกลับมาใช้ซ้ำได้ จะบรรเทาภัยแล้งได้ เพื่อแก้ไขปัญหาในอนาคตหากฝนอาจจะไม่มาอีกก็ได้ หรือไม่มาตามฤดูกาล ถ้าไม่มีมาตรการประหยัดน้ำมารองรับก็จะเดือดร้อนกันไปทั่ว

ที่มาของข้อมูล : ไทยรัฐออนไลน์ <https://shorturl.asia/mvgoA>